



Aan

De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39

Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26

Convent Building

Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68

La Piccola Marina

Oranjestad, Aruba

Telefoon (+297) 5832800

E-mail [info@cft.cw](mailto:info@cft.cw)

Internet [www.cft.cw](http://www.cft.cw)

Contactpersoon

Ronald Rokers

Datum

11 juni 2019

Ons kenmerk

Cft 201900076

Pagina

1/6

Onderwerp

Reactie eerste uitvoeringsrapportage 2019 Sint Maarten

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

[info@cft.cw](mailto:info@cft.cw)

Uw kenmerk

Bijlage

-

Geachte heer Geerlings,

Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) heeft op 28 mei jl. van Sint Maarten de eerste uitvoeringsrapportage (UR) 2019 ontvangen. Conform artikel 18 lid 1 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) dient het Cft de UR uiterlijk zes weken na afloop van elk kwartaal te ontvangen. Het Cft constateert dat de eerste UR 2019 te laat is aangeleverd. In deze brief ontvangt u de reactie van het Cft op de UR. Zoals gebruikelijk wordt deze in afschrift verstuurd aan de voorzitter van de Staten.

Naast de UR ontvangt het Cft maandelijks rapportages van Sint Maarten, conform besluitvorming in de Rijksministerraad (RMR) van 23 november 2018. Sint Maarten heeft de rapportages over de maanden januari tot en met maart tijdig aangeleverd.

### **Oordeel**

De UR toont ANG 112,0 miljoen aan baten en ANG 108,1 miljoen aan lasten. Het begrotingssaldo over het eerste kwartaal komt daardoor uit op ANG 3,9 miljoen en is hoger dan begroot, met name vanwege licht hogere belastingbaten en lagere kosten van 'goederen en diensten'.

Het totaal aan liquide middelen bedraagt ultimo maart ANG 72,4 miljoen en is met ANG 11 miljoen afgenomen ten opzichte van het vierde kwartaal van 2018. De liquide middelen zullen toenemen na ontvangst van de door de RMR toegekende tweede en derde tranche liquiditeitssteun voor 2018.

De door Sint Maarten gerapporteerde betalingsachterstanden zijn in het eerste kwartaal met ANG 13,5 miljoen afgenomen tot ANG 157,4 miljoen. De schuldquote van Sint Maarten komt eind maart uit op 38 procent van het BBP<sup>1</sup>, maar zal in 2019 naar verwachting toenemen tot circa 52 procent van het BBP indien de in de begroting opgenomen leningen worden aangetrokken (behoudens ontwikkelingen in de collectieve sector). Op basis van de beschikbare gegevens wordt geconcludeerd dat de collectieve sector per 31 maart 2019 voldoet aan de rentelastnorm.

Het Cft stelt met bezorgdheid vast dat in het eerste kwartaal geen voortgang is geboekt met het verbeteren van het financieel beheer. Inmiddels beschikt het Cft over het door de ministerraad goedgekeurde nieuwe verbeterplan financieel beheer. Het Cft adviseert Sint Maarten direct te starten met de uitvoering van delen uit dit plan.

Sint Maarten heeft een achterstand met betrekking tot de jaarrekeningen 2013 tot en met 2017. In het eerste kwartaal is onvoldoende voortgang gerealiseerd waardoor de achterstanden voortduren. Het Cft vraagt hiervoor wederom uw aandacht.

## **Toelichting**

### *Begroting 2019*

Sint Maarten beschikt nog niet over een vastgestelde begroting 2019. Een herziene ontwerpbegroting voor 2019 is in het eerste kwartaal bij de Staten ingediend. Sint Maarten heeft kort daarna een Nota van Wijziging (NvW) bij de ontwerpbegroting opgesteld, waarmee invulling wordt gegeven aan een aantal adviezen van het Cft bij de herziene ontwerpbegroting (kenmerk: Cft 201900019). Middels de NvW worden de baten en lasten verhoogd met respectievelijk ANG 1,2 miljoen en ANG 5 miljoen. In de UR wordt de ontwerpbegroting door Sint Maarten als kader gebruikt, en niet de NvW. Het Cft adviseert in de volgende UR de NvW te hanteren.

Op de kapitaaldienst in zowel de ontwerpbegroting als die in de NvW zijn de projecten voor de transformatie van de belastingdienst en het verbeteren van het financieel beheer opgenomen. Het Cft benadrukt het belang van spoedige vaststelling van de begroting, mede gezien het belang van uitvoering van deze projecten.

### *Gewone dienst*

Uit de UR volgt een begrotingssaldo van ANG 3,9 miljoen positief ten opzichte van een begroot tekort van ANG 7,5 miljoen. Dit komt voornamelijk door de licht hogere belastingbaten en lagere kosten van 'goederen en diensten'. In onderstaande tabel worden de begroting en de realisatie over het eerste kwartaal van 2019 met elkaar vergeleken.

---

<sup>1</sup> Op basis van een BBP van ANG 1.848 miljoen (CBCS, maart 2019)

ANG miljoen	Begroting Q1 2019	Realisatie Q1 2019	Verschil
Gewone dienst baten	108,9	112,0	3,1
Gewone dienst lasten	116,4	108,1	-8,3
Begrotingssaldo	<b>-7,5</b>	<b>3,9</b>	

De gerealiseerde loonbelasting van ANG 32,8 miljoen is lager dan begroot (ANG 37 miljoen). Uit de UR blijkt niet waardoor de loonbelasting achterblijft bij de raming. Aan omzetbelasting is ANG 35,1 miljoen gerealiseerd terwijl ANG 29,7 miljoen is begroot. Volgens Sint Maarten zou dit kunnen wijzen op tekenen van herstel van de economie. De overige belastingsoorten vertonen een hogere realisatie dan begroot, met name bij de motorrijtuigen- en overdrachtsbelasting. Ook de baten uit bouwvergunningen vallen hoger uit dan begroot. De baten uit concessies aan overheidsdeelnemingen zijn in lijn met de begroting. Het Cft constateert bij de verschillende belastingsoorten zowel onder- als overschrijdingen zonder een duidelijke verklaring en verzoekt Sint Maarten de afwijkingen te analyseren en van een nadere toelichting te voorzien.

Het Cft wijst erop dat Sint Maarten de baten niet volgens het historische seizoenpatroon begroot. Uit de UR volgt daardoor een gunstiger beeld van de realisatie ten opzichte van de begroting. Het Cft adviseert in het vervolg de baten (en lasten) volgens het historische seizoenpatroon te begroten en stelt voor om ambtelijk overleg te voeren op welke wijze dit kan geschieden.

Aan de lastenkant vallen de gerealiseerde personeelskosten van ANG 50,6 miljoen beperkt lager uit dan begroot (ANG 52,0 miljoen). De kosten van 'goederen en diensten' zijn ANG 6,6 miljoen lager dan begroot waarbij met name de lagere kosten voor 'projecten en activiteiten' opvallen. Sint Maarten geeft aan dat de onderschrijdingen met name verklaard worden door terughoudendheid in het aangaan van verplichtingen door het ontbreken van een vastgestelde begroting. Sint Maarten gaat er van uit dat de kosten van deze belastingposten uiteindelijk volgens begroting zullen worden gerealiseerd.

In de begrote personeelskosten wordt rekening gehouden met de hervorming van de pensioenwetgeving. Het Cft acht het teleurstellend dat, ondanks de financiële noodzaak en de diverse toezeggingen door Sint Maarten, tot op heden geen invulling is gegeven aan dit onderdeel van de aanwijzing van de Rijksministerraad uit 2015 met extra kosten tot gevolg.

#### *Kapitaaldienst*

Sint Maarten rapporteert over het eerste kwartaal ANG 4 miljoen aan kapitaaluitgaven, waarvan ANG 1,7 miljoen voor het bestuurskantoor (vanuit middelen van voorgaande jaren) en ANG 2,3 miljoen voor studieleningen. Pas na vaststelling van de begroting wordt de benodigde autorisatie verkregen om de voor 2019 begrote kapitaaluitgaven te kunnen doen.

#### *Liquiditeitspositie*

Uit de eerste UR volgt dat Sint Maarten per 31 maart 2019 over ANG 72,4 miljoen aan liquiditeiten beschikt. Dit is een afname van ANG 11 miljoen ten opzichte van eind 2018 door met name een aflossing op de betalingsachterstanden bij uitvoeringsorgaan Sociale Ziektekosten Verzekering (SZV). De voor kapitaalinvesteringen en aflossing op betalingsachterstanden geormerkte liquiditeiten bedragen ANG 38,6 miljoen. De vrij beschikbare liquiditeiten zijn met ANG 33,8 miljoen nagenoeg ongewijzigd ten opzichte van het vorige kwartaal.

De RMR heeft op basis van verzoeken van Sint Maarten liquiditeitssteun toegezegd voor de tweede en derde tranche 2018 van respectievelijk ANG 32,9 miljoen en ANG 30,0 miljoen (waarvan ANG 8,7 miljoen voorwaardelijk met het oog op goedkeuring in de Staten van de herziene pensioenwetgeving). Het bedrag van ANG 32,9 miljoen is in het tweede kwartaal ontvangen. Conform de door de RMR gestelde voorwaarden bij het toekennen van deze tweede tranche moet Sint Maarten binnen twee weken na ontvangst van dit bedrag de voor het Algemeen Pensioenfonds Sint Maarten (APS) gereserveerde liquiditeiten (ANG 20 miljoen) en de voor SZV gereserveerde liquiditeiten (ANG 7,5 miljoen) aan de betreffende instellingen overmaken.

#### *Betalingsachterstanden, schuldquote en rentelastnorm*

De gerapporteerde betalingsachterstanden zijn in het eerste kwartaal met ANG 13,5 miljoen afgenomen door betalingen aan SZV en bedragen per 31 maart ANG 157,4 miljoen. Het Cft dringt er op aan om vaststellingsovereenkomsten met de belangrijkste partijen (SZV, APS en Telem) op te stellen.

De schuldquote van Sint Maarten komt eind maart 2019 uit op 38 procent van het BBP<sup>2</sup> en zal toenemen tot 52 procent van het BBP indien de in de begroting opgenomen leningen worden aangetrokken (behoudens ontwikkelingen in de collectieve sector).

De in de begroting opgenomen leningen hebben onder meer betrekking op liquiditeitssteun, kapitaalinvesteringen en het doorlenen van gelden voor herstel van de luchthaven. Op basis van de beschikbare gegevens wordt geconcludeerd dat de collectieve sector per 31 maart 2019 voldoet aan de rentelastnorm.

#### *Risicoparagraaf*

Het Cft acht het positief dat Sint Maarten in de UR een risicoparagraaf heeft opgenomen. Een belangrijk risico betreft volgens Sint Maarten de verwachte structurele overschrijdingen van de begrote lasten bij het Korps Politie en het Huis van Bewaring. Sinds 2017 wordt ook de structurele overschrijding van de begrote lasten op het gebied van facilitaire zaken bij het ministerie van Algemene Zaken als risico opgenomen. Het Cft adviseert op korte termijn maatregelen te nemen om deze risico's te mitigeren. Tevens adviseert het Cft om de in de risicoparagraaf benoemde risico's nader te kwantificeren.

---

<sup>2</sup> Op basis van een BBP van ANG 1.848 miljoen (CBCS 2019-03)

#### *Financieel beheer*

Op grond van artikel 19 lid 1 van de Rft dient zes weken na afloop van ieder kwartaal gerapporteerd te worden over de uitvoering van implementatieplannen ter verbetering van het financieel beheer. In de eerste UR is een summier toelichting opgenomen waaruit blijkt dat er nagenoeg geen voortgang is. Sint Maarten geeft aan in afwachting te zijn van financiering voor het nieuwe verbeterplan financieel beheer.

Het Cft moet vaststellen dat het financieel beheer in de afgelopen drie kwartalen nagenoeg geen verbeteringen kent en spreekt daar zijn toenemende zorgen over uit. Zoals uit onder meer de reactie van het Cft op de jaarrekening 2016 blijkt (kenmerk Cft 201900057) schiet het financieel beheer ernstig tekort. Het Cft adviseert Sint Maarten om direct te starten met die delen van het nieuwe verbeterplan financieel beheer die niet afhankelijk zijn van aanvullende financiering. Tijdens de aanstaande collegereis wil het Cft met de regering van Sint Maarten van gedachten wisselen hoe het financieel beheer te verbeteren is en op welke wijze Sint Maarten haar toezegging om over de jaarrekening 2021 een goedkeurende accountantsverklaring te krijgen, gestand kan doen.

#### *Verantwoordingen 2013-2017*

Sint Maarten heeft een achterstand in het vaststellen van de jaarrekeningen over de jaren 2013 tot en met 2017. In artikel 18 lid 4 van de Rft is bepaald dat uiterlijk 31 augustus van ieder jaar door het bestuur van Sint Maarten een afschrift van de vastgestelde jaarrekening over het voorafgaande jaar aan het Cft wordt verstrekt.

Uit de eerste UR blijkt dat de aanbieding van de jaarrekeningen van 2015, 2016 en 2017 aan de Staten is uitgesteld. De jaarrekeningen 2015 en 2016 zouden volgens de vierde UR 2018 in het eerste respectievelijk het tweede kwartaal van 2019 aan de Staten worden aangeboden. De aanbieding van beide jaarrekeningen is nu uitgesteld naar het derde kwartaal van 2019. Ook de aanbieding van de jaarrekening 2017 aan de Staten staat nu gepland voor het derde kwartaal; in de vierde UR 2018 was dit nog in het tweede kwartaal. De jaarrekeningen over 2013 en 2014 zijn inmiddels door de Staten goedgekeurd, maar moeten nog door de Gouverneur worden vastgesteld. Het Cft blijft het belang benadrukken van het tijdig behandelen van de jaarrekeningen in de Staten en vraagt uw aandacht voor het inlopen van de achterstanden.

#### **Tot slot**

Sint Maarten heeft de begrotings- en verantwoordingscyclus niet op orde. Zo is er geen vastgestelde begroting 2019 en zijn er langdurige achterstanden ten aanzien van de jaarrekeningen 2013 tot en met 2017. Mede door het ontbreken van een vastgestelde begroting 2019 is er onvoldoende financiering voor de uitvoering van de verbeterplannen financieel beheer en belastingdienst en blijven noodzakelijke verbeteringen uit.

Kenmerk  
Cft 201900076  
Blad  
6/6

Ook de in de ontwerpbegroting 2019 opgenomen projecten die moeten leiden tot een verhoging van de baten (ANG 3 miljoen) en een verlaging van de lasten (ANG 2,5 miljoen) kennen onvoldoende voortgang. Tijdens het bezoek van het college aan Sint Maarten op 24, 25 en 26 juni wil het Cft over onder meer deze onderwerpen met u in overleg treden.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft graag bereid die te geven.

Hoogachtend,  
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten



Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:  
De wnd. Secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten  
De voorzitter van de Staten van Sint Maarten